REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 223. Brașov, Joi 10 (23) Octomvrie. 1902.

Stărĭ de drept anarhice.

„*Unul și același drept sĕ esiste pentru fiecare și dreptul sĕ nu fie umilit înaintea nimĕnuia*“.

Cu aceste cuvinte a întrodus primul ministru austriac Dr. Koerber un ordin circular, ce l'a adresat, în calitate de conducĕtor al ministeriului de justiție, președinților de la tóte curțile de apel.

Frumósa axiomă de mai sus este un principiu fundamental al orĭ-cărui stat de drept, care pretinde a se numĕra între statele civilisate. Ea nu conține decĭ nimic deosebit, ci numai ceea ce se înțelege de sine. Cu tóte astea proclamarea acestei axiome de stat ca stea, ce trebue sĕ conducă justiția, a făcut cea mai bună impresiune în Austria, fiind-că contribue la liniștirea fiecărui cetățean și a tuturor la olaltă.

Der nu numai pe terenul justiției, ci și pe terenul politic și administrativ guvernul austriac cu șeful sĕu actual au dat și dau probele cele mai frumóse despre mĕsura, în care sciu sĕ respecteze principiul de drept și dreptate în cârmuirea statului.

Așa de esemplu proiectul primului ministru Dr. Koerber pentru stabilirea unei înțelegerĭ între Cehĭ și Germanĭ cu privire la esercitarea dreptului de limbă în Boemia și Moravia, este, orĭ-ce s'ar dice de-o parte și de alta, o dovadă, că acest guvern are bună-voința de a stărui pentru delăturarea nemulțumirei și a divergenței dintre naționalitățĭ, făcênd încercărĭ seriose de-a satisface justelor lor pretensiunĭ.

Cei ce cetesc numai foile șoviniste maghiare și nu-șĭ dau sémă de adevĕrata stare a lucrurilor, trebue sĕ-șĭ închipuiéscă, că în Austria domnesce o stare de drept cu totul abnormală, încurcată și imposibilă. Și nicĭ că'șĭ pot închipui alta, fiind-că dilnic se repetă în amintitele foi esclamarea: „Dómne feresce-ne de stărĭ ca în Austria!“

Adevĕrăt, că sunt marĭ luptele și divergențele mai ales între elementul german și ceho-slav din partea de dincolo a monarchiei. Cu tóte acestea în Austria încă n'au ajuns lucrurile așa departe, încât cetățénul sĕ pérdă speranța, că provocându-se la lege va puté isbuti cu dreptul sĕu, décă din întêmplare aparține unei naționalitățĭ séu profeséză un credeu politic, care nu convine celor dela cârmă.

C'un cuvênt, deși în Austria esistă conflicte grave între naționalitățĭ, deși printr'asta se creéză o situațiune încurcată interióră, ér parlamentarismul stagnéză, totușĭ nu se póte nicĭ decum afirma, că acest stat a încetat de a mai fi un stat de drept față cu toțĭ locuitorii sĕi și că în privința respectării legilor, fie pe un teren fie pe altul, ar da semne de decadență.

Se póte óre afirma același lucru în ce privesce stările interióre din Ungaria și în deosebĭ situațiunea naționalităților în raport cu elementul stăpânitor?

Ce simț de siguranță pentru respectarea drepturilor sale póte avé cetățénul nemaghiar, când puternicii dilei declară pe față în dietă, în municipii și în pressă, că singura lege, ce stabilesce mĕsura cea de tot sĕrăcăciósă a dreptului lor de limbă, de unde isvoresc tóte celelalte drepturĭ la desvoltarea și cultura lor națională, nu se esecută, pentru-că cei-ce au îndatorirea de-a veghia ca ea sĕ fie păzită, o cred periculósă pentru dênșii și decĭ neesecutabilă?

Starea de nesiguranță în privința respectărei drepturilor legale ale cetățenilor de naționalitate nemaghiară, a ajuns la un punct fórte îngrijitor. Décă într'un stat dis constituțional se vorbesce de intențiunile și planurile unui ministru cu aceeașĭ alusiune la omnipotența lui, cu care se vorbesce bună-óră despre scĕsurile ce vrea sĕ le ia un ministru al Rusiei autocrate, atuncĭ unde rĕmâne legea, unde garanția că va fi respectată?

Acésta impresiune ni-o fac de esemplu espectorările foilor șoviniste maghiare asupra visitei neașteptate a ministrului de culte și de instrucțiune Wlassics la Beiușiŭ, unde se află nisce institute române confesionale, carĭ după lege nicĭ nu aparțin cercului de dispunere al ministrului.

Dér acésta nu împiedecă pe acele foi de-a atribui ministrului din cestiune nisce planurĭ față cu școlele din Beiușiŭ, la carĭ după lege nicĭ a se cugeta nu-i este ertat.

Nu în zadar afirma mai deunădĭ baronul Banffy, în nisce articolĭ publicațĭ de el, „că Ungaria nicĭ că póte fi stat de drept în adevĕratul înțeles al cuvêntului, până ce elementului maghiar nu-i va succede a asimila tóte cele-lalte elemente din țéră.“

Separațiunea bisericei de către stat in Franța. In ședința de la 20 Oct. a camerei francese. *Roche* a presentat o moțiune privitor la *separațiunea bisericei de către stat* și cerù desbaterea de urgență. — Ministrul president *Combes* declară, că moțiunea lasă camerei deplină libertate în lucrul mai principal. Cestiunea însĕ este atât de importantă, încât se pare că urgența s'a cerut numai ca guvernul sĕ fie adus în încurcătură. — *Brisson* declară, că va vota contra urgenței, fiind-că pretensiunea lui Roche țintesce la încurcarea guvernului. — *Dejeante* cere urgența asupra propunerei sale din Iunie privitóre la ștergerea budgetului cultelor. Se respinge cu 237 contra 209 voturĭ. Camera a primit propunerea lui *Reveilland*, după care se alege o comisiune de 30 membrii, la care se vor îndruma tóte propunerile referitóre la separațiunea bisericei de către stat, la denunțarea concordatului etc.

Rĕscóla in Macedonia. Din sorginte turcéscă se anunță, că rĕscóla în Macedonia se apropie de sfîrșit. Guvernul turcesc speră sĕ fie absolut stăpân al situațiunei, fiind-că timpul e nepotrivit pentru rĕscóle, ér proverbul turcesc dice, că codrul nu dă iérna ospitalitate. Turcia nu va întări trupele trimise spre sugrumarea rĕscólei, ér guvernatorii din vilaetele Salonic și Monastir au dat ordine severe soldaților, sĕ fie cu crutare față de femei și copii. De câte-orĭ soldații turcĭ prind câte-un resculat, află la el pușcă Manlicher, uniformă și alte armanente, ceea-ce arată că Bulgarii sprijinesc mișcarea revoluționară.

Corespondentul din Roma al diarului londones „Daily Cronicle“ telegraféză dimpotrivă, că între guvernele europene și representanții lor din Constantinopol se urméză un viu schimb de depeșĭ, căcĭ rĕscóla sĕ întinde în Albania și Macedonia. Comercianțĭ italienĭ, carĭ au venit la Roma din Salonic spun, că situația e fórte serióșă și că nu se va puté evita un amestec al marilor puterĭ, în urma anarchiei ce domnesce în Macedonia și Albania.

Noul cabinet sêrbesc s'a format astfel: Petru *Velimirovicĭ* (radical) president și lucrărĭ publice; Vasa *Antonicĭ* (neutru) esterne; Velimir *Todorovicĭ* (radical) interne; Milicĭ *Radovanovicĭ* (radical) finanțe; Aron *Nincicĭ* (progresist) justiție; Dr. G. *Nicolicĭ* (radical) agricultură; Milan *Pavlovicĭ* (neutru) rĕsboiu, și Milenco *Marcovicĭ* (progresist) instrucție publică.

Esposiția industrială din Sibiiu.

Ca întregire a raportului nostru de ierĭ despre esposiție și festivitățĭ, mai dăm adĭ următórele amĕnunte după „Tribuna“ din Sibiiu:

Intre obiectele espuse atrage atenția visitatorilor un grup de păpușĭ, carĭ re-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

File rupte dintr'un carnet.

Tot 6 Septemvrie 1902.

(In gara din Clușiŭ. — Iosif Vulcan. — Em. Ungureanu. — Pressa română. — V. Podóbă. — Model de limbă — peste Carpațĭ. — Primirea în Bistrița. — Lipsa de armonie).

Trenul, ce vine de către Oradea-mare, sosise în gara din Clușiŭ cu vr'o jumĕtate de óră mai 'nainte, decât trenul nostru. Cu acel tren venise și ne așteptau pe peronul gării președintele, d-l I. Vulcan, încunjurat de membri în comitet: dd. Emanuil Ungureanu din Timișóra și Vasile Goldiș din Arad. Va sĕ dică cu dd. P. Petrescu, cassierul, și Dr. I. Blaga, secretarul societății, carĭ veniau din Brașov, numĕrul membrilor se urcase la cincĭ șĭ numai dd. Onițiu și G. Dima mai lipsiau, ca sĕ putem dice, că comitetul este complet.

Făcuiŭ o revistă asupra celor de pe peron. Ochii mei căutau pe d-l Iosif Vulcan. Nu-l vĕdusem de la adunarea generală a Asociațiunei, ținută în Șomcuta la 1886. In șése-spre-dece anĭ îmbĕtrânesc ómenii. Mi-se pare, că am îmbĕtrânit și eu. Óre d-l Vulcan o fi îmbĕtrânit?

Și mi-au defilat pe dinaintea ochilor tóte întêlnirile, ce le-am avut cu d-lui.

Era în tómna anului 1883. Eu mergeam la școlă la Beiuș. In Oradea mĕ întîlnesc cu profesorul V. Leșianu, unul dintre cei mai bunĭ profesorĭ, pe carĭ i-am avut vr'odată. El se cobora în mijlocul elevilor sĕi, căutând a-i ridica la sine, influințându-i în direcție bună și însuflețindu-i pentru ideal. Era tocmai în drum spre Brașov, la adunarea Asociațiunei. „Vom face o escursiune și la Sinaia“ dicea el și se bucura mult, că va puté vedé Sinaia. „Dér haid' și tu cu mine la „Pomul verde“, are sĕ vină și d-l Vulcan, vreu sĕ te recomand“. Și m'am dus la „Pomul verde“, unde m'a recomandat d-lui Vulcan, adăogând cuvintele: „E „prunc“ bun. Se ocupă și cu literatura (?)“. D-l Vulcan mi-a dat mâna, ceea-ce pentru mine era o mare distincțiune. L'am mai vĕdut pe urmă în Beiușiŭ, la 1884, candidat de deputat, și în fine la Șomcuta, la adunarea societății pentru fond de teatru.

Câțĭ anĭ o fi avênd? îmĭ puneam singur întrebarea. Scieam, că la 1881 șĭ-a serbat jubileul de 25 anĭ, de când a făcut esamenul de maturitate. Opt-spre-dece cu douĕ-decĭ și cincĭ și cu douĕ-decĭ și unu = șése-decĭ și patru. Nu se póte. Arată mai tînĕr. Ómenii când sunt trecuțĭ de șése-decĭ de anĭ, se numesc septuagenarĭ și de obiceiŭ sunt cam gârboviți. D-l Vulcan e drept ca o lumînare.

Dér étă și d-l Ungureanu de la Timișóra, un bărbat mic de statură, cu ochĭ inteligențĭ. Țineam mult sĕ-i fac cunoscința, fiind-că îl scieam a fi unul dintre puținii Românĭ la noi, carĭ pórtă un interes viu pentru înaintarea pressei române și audisem, că jertfesce chiar pentru popularisarea pressei.

In împrejurările actuale, destul de triste, când vedem, că numai pressa ne-a rĕmas unica școlă, la care națiunea nóstră îșĭ procură hrana spirituală nefalsificată, școla, unde generația tînĕră vine sĕ învețe limba mai cu succes, decât de la unele catedre, unde însu-șĭ profesorul nu scie romănesce, — este ușor de înțeles, că m'am apropiat de acest bărbat cu adêncă venerațiune.

Pentru-că avem bărbațĭ, carĭ sacrifică pentru biserică și școlă, pentru crearea de burse pe séma studenților și a meseriașilor, numĕrul acelora însĕ este disparent la noi, carĭ sĕ se întrebe vr'odată: Dér pressa nóstră cum o duce? Diariștii din ce resurse se întrețin? Cum le este asigurat viitorul? N'ar trebui sĕ facem ceva, ca sĕ spriginim interesele pressei?

Ér publicul cetitor?.... Dór sunt comitate întregĭ, pe unde nu se cetesce aprópe nimica romănesce, unde nu vedĭ o gazetă românéscă, unde chiar décă vré cine-va sĕ cetéscă, ar dori lectură de pomană. Și este curiósă apariție, pe care nu pot sĕ nu o timbrez aicĭ, că se înființéză societățĭ de lectură, carĭ — tocmai pe motivul, că sunt societățĭ, aștéptă sĕ li-se trimită diarele gratis. După părerea mea, tocmai fiind-că într'o societate forțele sunt acumulate, logica firéscă ar cere, ca ele sĕ sprijinéscă pressa, nu sĕ aștepte pomană de la editorĭ.

Eșiseră la gară spre întîmpinarea comitetului câțĭ-va representanțĭ ai inteligenței din Clușiŭ, între carĭ vĕd pe noul protopop din Clușiŭ și pe d-l Podóbă, care

presintă în miniatură fidelă porturĭ femeiescĭ din diferite locurĭ, anume din: Sibiiu (port de mirésă), Rĕşinarĭ (p. de nevastă), Sĕlişte (p. de fată), Sebeşul-săsesc (p. de nevastă), Mercurea (p. de nevastă), Avrig (p. de nevastă), Vaida-Rece (p. de nevastă), Săsciorĭ (p. de nevastă), Lăslăul-rom. (p. de fată), Certege din Munţii-Apusenĭ (p. de nevastă), Borgo-Prund (p. de fată) şi din comitatul Hunedórei port de pădurencă. In total 12.

Mai sunt apoi câteva şi în mărime naturală.

Pe podiu alăturea, de cele trei case ţĕrănescĭ, se află trei rĕsbóie din Sĕlişte şi Galeş, la carĭ lucréză femei. La unul se ţese pachiole, la al doilea brăciĭ (cingĕtóre) şi la al treilea cătrinţe. Ele au mulţĭ admiratorĭ, mai cu sémă dómne şi domnişóre, române şi strĕine. S'a procurat şi se aşteptă sosirea unui rĕsboiu nou, mecanic, sistem România.

Am amintit, că esposiţia e bine frecuentată. Din biletele vêndute se constată că până adĭ la amiadĭ esposiţia a fost visitată de peste 2000 de persóne. Frecuenţa şi adĭ e considerabilă. Intre visitatorĭ se observă şi mulţĭ streinĭ (Saşĭ), carĭ admiră cu deosebire lucrurile femeiescĭ.

*

„*Sieb. Deutsches Tageblatt*“ scrie despre esposiţie între altele:

„...După întimpinarea căldurósă a representanţilor şi a celorlalţĭ óspeţĭ, s'a început prenmblarea prin halele împodobite frumos cu ghirlande verdĭ, bradĭ şi plante exotice. Steagurĭ nu s'au folosit, nicĭ chiar de pe coperişul dela „Gesellschaftshaus“ nu fâlfăe nicĭ un drapel. Esposiţia merită tótă lauda. *Industria textilă în deosebĭ e forte bine representată.* Esecuţie splendidă în colorĭ şi plină de gust se întrece cu soliditatea materialului folosit.

„Vrednice de privit sunt înainte de tóte pachiolele fine de mătasă, a căror provenienţă din satele românescĭ nu i-ar trece nimĕrui prin minte, décă nu s'ar face în faţa publicului pe rĕsbóie primitive. Un numĕr de păpuşĭ în mărime aprópe naturală arată fidel porturĭ românescĭ dela sate, cunoscute ca eminent de frumóse şi splendide în colorĭ; păpuşele vor fi date unui museu etnografic.

„Trei odăi înzestrate cu tóte ale casei arată cum trăesc Românii noştri din Reşinarĭ, Sĕlişte şi Avrig. Icóne vechĭ şi tot felul de obiecte de casă se pot vedé în ele.

„Lucrările de curelărie espuse, ar puté împodobi orĭ-ce esposiţie mare; mărfurile de papucărit dovedesc un gust bun şi lucru curat. Sculptură, măsărit, rotărit şi aprópe tóte celelalte meserii sunt representate şi ne arată în mod evident, ce progrese au făcut meseriaşii noştri românĭ în ultimii anĭ“.

Cestiunea evreéscă
în consiliul comunal din Bucurescĭ.

Discursul d-lui **I. G. Bibicescu.**

— Fine. —

Ia sĕ vedem câţĭ au emigrat? Citez o cifră, care nu póte fi contestată, pentru-că o găsesc într'un raport oficial — ca sĕ dic aşa — al societăţii israelite de colonisare (Jewish Colonisation Association), raport publicat în diarul „Egalitatea“, diar evreesc din Bucurescĭ.

Étă ce spune acest raport:

„De la finele anului 1900, asociaţiunea nóstră a hotărît sĕ se ocupe ea însă-şĭ cu 'opera emigrării israeliţilor românĭ. O înţelegere se stabili în acéstă privinţă cu mai multe societăţĭ, sĕ se stabilescă mişcarea, şi de a opri, în mĕsura posibilului, de a se dirija către o singură ţéră.

„Dispositiunile preliminarii nu permiseră acţiunei nóstre eficace de a începe înaintea lunei lui Aprilie 1901. D. Auerbach, care fusese numit inspector al operelor asociaţiunei nóstre, fù trimis în România, la acéstă epocă, pentru a supraveghia acolo plecările. 1864 de persóne au părăsit astfel ţera. Mai mult: 746 emigranţĭ au fost îndreptaţĭ în diferite direcţiunĭ de comitetul Montefiore din Rotterdam, care ne acordă preţiósa sa colaborare.

„In cursul anului 1901, am reglementat de asemenea plecarea a 137 familii de emigranţĭ, cuprindênd 573 suflete. Aceste familii s'au dus la capii lor plecaţĭ mai înainte. In total am înlesnit dér emigrarea a 3183 persóne“.

Aşa-dér, în anul 1901 au plecat *3153* persóne, între carĭ se numĕră şi *573*, carĭ se duceau la capii lor de familie plecaţĭ mai 'nainte.

Şi se dice, că au plecat din causă de persecuţiunĭ religióse!

Dér óre din alte ţĕrĭ nu emigréză şi nu sunt pretutindenĭ cause, care explică logic, normai şi real acele emigrărĭ?

Emigréză ómenĭ din tóte ţĕrile şi emigréză mult mai mulţĭ decât de la noi!

Étă cifre:

După statistica oficială a Statelor-Unite asupra emigrărei Europenilor în 1900/901, au emigrat în aceste State:

Din Austro-Ungaria .	*113,000*
„ Italia	*136,000*
„ Rusia	*85,000*

Statistica acésta nicĭ nu pomenesce despre emigrările evreilor din România, căcĭ ele sunt o cantitate.... negligeabilă.

Ér statistica oficială a porturilor europene pe 1901 claséză astfel emigrările din Europa în America:

Din Austria	Germanĭ	11.217
	Rutenĭ	19.331
	Evrei	*13,47*
Din Ungaria	Maghiarĭ	7.809
	Slovacĭ	26.305
	Rutenĭ	21.429
	Evrei	*17.893*
Din Rusia	Ruşĭ	21.700
	Evrei	*64,317*

Faţă ce aceste emigrărĭ colosale, ce însemnéză óre emigrarea de *3000* Evrei din România?

Ce însemnéză, mai cu sémă în faţa emigrării a 17,000 de evrei din Ungaria, unde, dic cei ce ne acusă pe noi, se găsesc ca în sînul lui Avram şi au şi drepturĭ politice?

Şi pentru tóte aceste state, nimenĭ nu pretinde că emigrarea e causată de vr'o persecţiune; recunosc toţĭ, că sunt cause de ordine economică — şi numai acestea — carĭ condiţionéză şi impun emigrările. Numai la noi, de unde au plecat aşa de puţinĭ, veridicii noştri acusatorĭ găsesc, séu mai bine inventă cu totul alte cause.

Dér nu singurĭ Evreii au emigrat. Au emigrat şi Italienĭ, carĭ găseau de muncă, atât la marile lucrărĭ publice, cât şi la zidirile particulare, şi au fost mulţĭ, forte mulţĭ — au fost mii. Dér aceştia au plecat nu cu ura în inimă, nicĭ cu insulta pe buze, pentru-că vedeau şi judecau, că lovitura ce încercaseră, lovea tot aşa, ba încă mai mult pe autohtonĭ, pe Românĭ.

E încă ceva care limpedesce şi caracteriséză starea de lucrurĭ de la noi; e faptul, că pe când plecau câte-va mii de israeliţĭ, au venit în ţéră alţĭ strĕinĭ, în numĕr de până la 20 de orĭ mai mult, şi au găsit aicĭ munca, pe care n'o aveau în ţéra lor de origine, traiŭ mai uşor şi câştig mai mare, decât la ei acasă.

In anul 1901, anul marilor emigraţiunĭ ebraice, ***imigraţiunea streinilor la noi a fost de 66,901 persóne!***

Cum se explică dér, că loc de muncă fiind, evreii nu găsesc de lucru şi plécă, insultând şi blăstĕmând ţera?

Nu e decât o singură explicare. Nu persecuţinea religiósă îi făcea sĕ plece, ci faptul că sunt improprii séu nu voesc munca de la noi, muncă grea şi puţin producĕtóre, în genere adecă munca agricolă.

E într'adevĕr trecut în proverb la noi, că evreii nu se îndeletnicesc cu munca agricolă. Ţĕranul român dice: „*Scară la Lună şi Evreu la secerat, nu s'a pomenit*“.

Dér sĕ citez alt fapt, spre a dovedi, că evreilor nu le place a face agricultura, chiar în cele mai favorabile condiţiunĭ posibile.

Găsesc acéstă constatare tot în raportul societăţii ebraice de colonisare şi citez textual:

„In cursul anului 1901, Iewish Agriculturand Industrial Aid Society, a încercat sĕ plaseze dece familii de emigranţĭ românĭ în fermele cu îngrijire alese în împrejurimile lui Voodbine. Cu tóte precauţiunile luate, *încercarea nu a isbutit.* Actualmente nn se mai află în Voodbine decât douĕ din aceste familii“.

Prin urmare, evreii din România n'au voit a face agricultura nicĭ când li-s'a dat, în condiţiunĭ extrem de favorabile, pămênt, vite, instrumente agricole, case de locuinţe şi banĭ trebuitorĭ. Cum dér ar fi putut ei sĕ întreprindă a munci pămêntul românesc, fără sĕ aibă asemenĭ extraordinare şi la noi nepomenite mijlóce?

Un publicist german, pare-mi-se Ganz, care a fost în ţéră, acum câte-va lunĭ şi a stat câte-va dile în Bucurescĭ, dicênd că studiéză cestiunea israelită, afirmă în studiul pretins documentat ce a publicat, că jumĕtate din Bucurescĭ a rĕmas nelocuit din causa emigrării evreilor!

Adevĕrul este, că anul acesta în total, în timp de nouĕ lunĭ, s'au cerut şi liberat 161 pasapórte pentru 405 persóne.

Şi diare de ale nóstre, scrise în limba română, publicau cu litere semnificative şi afirmau că convoiul de israeliţĭ năvălea în acest timp în gara de nord spre a emigra!

Écă depopularea pe care o afirmă d-l Ganz cu atât adevĕr şi după studii seriose!

Dér au suferit toţĭ, nu numai evreii, au emigrat italienii, cum mai diseiŭ, fără ură şi fără insulte, au emigrat şi evreii, dér cu ură în inimă şi cu ocară în vorbă, ba şi în manifeste.

Se vede, că ei nu duc la suferinţă şi precum la noi au venit sĕ caute o stare mai bună decât în ţéra de origine, s'au dus şi de la noi, înrîuriţĭ de emigraţie, care pare a fi în firea lor (Aplause).

Semnalez acésta, pentru-că de ar fi fost vorbă numai de suferinţă, Românii muncitorĭ, carĭ au suferit cei mai mult, ar fi emigrat şi ei. — N'au emigrat însĕ pentru-că Românul de astădĭ are cu pămêntul legăturĭ ca cu o mamă dulce şi acéstă a lui înclinare ne-a făcut sĕ stăm neclintiţĭ aci 20 de vécurĭ, trecênd prin suferinţe cum póte n'a avut alt popor, care n'a fost în drumul marilor invasiunĭ (aplause).

N'a plecat Românul, cum nu plécă locuitorii din Martinica deşi a plouat foc asupra ţĕrii lor, deşi pămêntul le-a tremurat şi le tremură sub picióre şi mii şi mii au murit într'o clipă (aplause).

N'a plecat Românul cum nu plécă Burii din Transvaal, deşi sunt chemaţĭ în alte ţĕrĭ, căcĭ décă au perdut tot şi casă şi avere şi membri mulţĭ d'ai familiilor lor, li-a rĕmas pămêntul şi sufer, rĕmân legaţĭ de el. (aplause).

Au popórele acestea agricole calităţĭ de inimă, carĭ par a fi proprii lor.

Evreii nu le pot avé, căcĭ relaţiunile lor în genere se reduc la relaţiunĭ cu ómenii, şi acestea nu sunt, nu pot fi decât precare şi scurte, căcĭ scurtă e şi viéţa ómenilor. Şi acésta, bănuesc, explică de ce mai uşor de cât alţii evreul sĕ decide a emigra, de ce emigréză, cum vĕdurăm mai în sus, chiar din ţĕrĭ ca Ungaria, unde au drepturĭ politice.

Dér décă au emigrat unii, au venit alţii — vorbesc în special de evrei — căcĭ au căutat mai lesne sĕ pótă trăi la noi, decât în alte ţĕrĭ, unde sunt mulţĭ evrei.

Au venit chiar în vremea când emigrau mii şi vin necontenit. Acésta o vedem dilnic, o constatăm toţĭ, şi negreşit nu vin spre a oferi órbei nóstre persecuţiunĭ religióse nouĕ victime, vin din contră pentru-că se găsesc aicĭ mai bine decât acasă, vin pentru-că se găsesc condiţii de traiŭ mai lesniciόse.

D-l Bibicescu arată din statistică coeficientul favorabil de nascerĭ şi mortalitate la evrei, apoi continuă:

Vĕdurăţĭ, care e situaţiunea evreilor la noi şi din punctul de vedere al cresterii lor normale. Curiósă, fenomenală, nemai vĕdută nicăirĭ şi neputênd întra nicĭ o judecată seriósă, trebue sĕ fie sĕlbatică persecuţiunea religiósă a evreilor când ei

---

de-o lungă serie de anĭ este în mijlocul mişcării culturale şi economice naţionale din aceste părţĭ. Ca atare cred, că va fi avut de multe-orĭ ocasiune a medita asupra adevĕrului esprimat atât de frumos în cuvintele lui Goethe:

Du mußt herrschen und gewinnen,
Oder dienen und verlieren,
Leiden oder triumphieren,
Hammer oder Amboß sein.*)

Căcĭ aşa îi este dat omului, care luptă, sĕ fie orĭ ciocan, orĭ nicovală.

O jumĕtate de óră e fórte scurtă. Trenul de pe Valea Someşului e gata de plecare. D-l Vasile Goldiş, de şi „pensionar“ al gimnasiului din Braşov, cu agilitate tinerescă ia asupra sa sarcina, de a scóte bilete pentru întréga societate: cincĭ membri în comitet, doi diarişti, doctorul Părasca din Haţeg cu gentila-i dómnă şi notarul din Tilişca, Milea, care nu lipsesce nicĭ de la o adunare culturală. Cu totul dece.

Numai dece. Atâţia am şi rĕmas până în Bistriţă, de şi o fóie din Budapesta insinuase cu o vĕdită rea voinţă că la adunarea acésta îşĭ vor da întîlnire toţĭ matadorii politicĭ românĭ, ér din Bucurescĭ vor veni o mulţime de artiştĭ de la teatrul naţional, ca sĕ coopereze la concert şi teatru.

In compartiment ajunseiŭ la un loc cu d-l Vulcan.

— De câţĭ anĭ cutrieraţĭ d-le Vulcan Transilvania şi Ungaria pe la adunările culturale?

— Nu mai sciu. Am numĕrat anii până la trei-decĭ. De acolo am încetat, de a-i mai numĕra.

Şi a început sĕ desfăşóre din comóra amintirilor sale, fragmente de pe la diferitele adunărĭ. Interesante erau mai ales acelea din Sătmariu, unde mi-se pare, că societatea pentru fond de teatru şi-a ţinut prima adunare, cu tóte că inteligenţa română din acel oraş nu numĕra, decât doi membri. Apoi adunarea din Sighetul Maramureşului, unde vice-comitele de pe vremurĭ, Mihalca a întêmpinat comitetul cu un discurs rostit în dialectul românesc maramureşan.

Din adunările mai recente îşĭ aducea aminte cu multă plăcere de cea din Abrud şi de cea din Sĕlişte.

Am discutat împreună apoi cestiunea unificării limbii şi a ortografiei. D-l Vulcan e de părere, că modelul de limbă bună şi corectă nu-l putem da noi, ci trebue sĕ-l luăm de la scriitorii bunĭ de peste Carpaţĭ.

Mĕ uitam pe ferestrile trenului. Someşul a făcut pe aicĭ marĭ pustiirĭ. O inundare, ca acea de la Rusalii nu s'a pomenit pe aicĭ nicĭ de-o sută de anĭ. Tóte speranţele bieţilor Românĭ într'o recoltă bună, au fost sdrobite. Miseria e mare pe tótă Valea Someşului, până în jos către Sătmariu. In loc de cucuruz, nu este decât „costreie“ (paring), pe care ómenii o cosesc şi o dau la vite.

Dér étă, că sosim la Bistriţă. Pe lângă comitetul de primire, care ni-a eşit la gară, era representată şi poliţia — sĕ vadă pe „matadorii politicei române“ şi „mulţimea de artiştĭ de la teatrul naţional din Bucurescĭ!“

Nu era însĕ nevoie de intervenţia şi controla sfintei Hermandad. Nimenĭ nu venia la Bistriţă cu gândul de a agita séu tulbura conscienţele, nicĭ de a trada patria, ci venia o mică cétă de ómenĭ ca sĕ asiste la o serbare culturală românéscă.

Atâta şi nimic mai mult.

Şi Bistriţenii ne-au primit cu braţele deschise. Protopopul Domide, în fruntea comitetului de primire, a întîmpinat comitetul societăţii cu un discurs însufleţit, în care şĭ-a esprimat mulţumirea şi bucuria, că Românii din Bistriţă pot sĕ găzduiéscă pentru câte-va dile pe óspeţii iubiţĭ.

Şi a vorbit în numele Bistriţenilor, domnul protopop, deşi, după-cum am aflat pe urmă, nu tótă inteligenţa română din Bistriţă a fost de acord, ca sĕ se dea ospitalitate pentru câte-va dile óspeţilor, carĭ vor veni la adunarea societăţii. Ca şi în alte centre românescĭ, aşa şi în Bistriţă róde vermele discordiei la rĕdăcina stejarului român. Au fost fruntaşĭ Bistriţenĭ, carĭ în tot decursul sĕrbărilor nu şĭ-au arătat cinstita faţă.

In zadar a cântat poetul despre „a pismei rĕutate“ şi despre „órba neunire la Milcov şi Carpaţĭ“ — epigonii generaţiei falnice de la 48, nu vor sĕ înţelégă.

Dér acesta este un capitol, care va trebui tratat la alt loc şi în altă formă.

Delaletca.

---

*) Goethe „Gesellige Lieder“: „Ein Anderes“.

trăesc între noi mai bine relativ de cât noi şi se înmulţesc, mai mult decât chiar Românii, carĭ ar trebui sĕ fie cei favorisaţĭ. (Aplause.)

D l Bibicescu maiatinge câteva chestiunĭ importante, pe carĭ regretăm, că din causa lipsei de spaţiu nu le putem reproduce. Apoi încheie:

Permiteţi-mĭ d-lor consilierĭ, sĕ încheiŭ şi sĕ vĕ mulţămesc, că aţĭ binevoit a mĕ asculta şi a-mĭ da astfel ocasiunea sĕ-mĭ îndeplinesc datoria d'a schiţa patrimoniul moral şi de civilisaţiune al inimei poporului nostru şi sĕ înlătur, punĕnd în lumină faptele, acusările înjuriόse şi nedrepte de persecuţiunĭ religiόse şi lipsă de simţĕminte umanitare, ce ni sĕ asvîrle cu ură şi nedreptate. (Aplause prelungite.)

Inaugurarea canalului de la Sulina.

Lunĭ de diminéţă, la όrele 7, au sosit în Galaţĭ Principele Ferdinand şi Principesa Maria a României, unde au fost primiţĭ de autorităţile locale. La sosirea trenului în gară, musica a întonat imnul naţional. AA. LL. RR. au fost însoţiţĭ, pe lângă suitele Lor, de d-l prim-ministru Sturdza şi de d-nii miniştri Stoicescu şi Costinescu.

La όrele 8 Principii s'au suit în trenul princiar, luând loc şi miniştri împreună cu persόnele mai marcante, pentru a se duce la debarcader, în docurĭ. La sosirea trenului la debarcader, vasul de rĕsboiŭ *„România"* a dat mai multe salve de tunurĭ şi AA. LL. RR. au fost primite de corpul consular din localitate, de membrii comisiunei europene a Dunărei şi de primul preşedinte al Curţii de apel.

La όrele 8 şi jum. AA. LL. RR., miniştri şi toţĭ învitaţii au luat loc pe bordul vaporului „Principesa Maria" al R. M. S., care după ce a parcurs în susul apei tόtă distanţa pe care se aflau acostate vapόre, s'a întors luând direcţia spre Sulina. La plecare, urale nesfîrşite eşiră din pieptурile mulţimei, ce se adunase pe cheiŭ.

Vasul „Orientul" al N. F. R. a însoţit pe „Principesa Maria".

Tόte vasele de pe Dunăre au fost frumos pavoasate. Pe tot parcursul până la Sulina vaporul „Principesa Maria" a fost salutat de tόte vapόrele, ér la Issacea şi Tulcea s'au făcut principilor căldurόse ovaţiunĭ.

La όrele 12 a avut loc un prând dat în sala-restaurant a vaporului „Principesa Maria".

Vaporul a sosit la noul Canal la όrele 2. Aci erau înşirate şi frumos pavoasate 6 staţionare streine, venite de la Constantinopole, carĭ au salutat pe principĭ cu salve şi urale.

Frumosul steamĕr „Principesa Maria" a rupt frânghia, care bara întrarea în canal, inaugurând astfel navigaţiunea pe canal. In acest moment s'a servit şampanie şi inginerul Kuhl, preşedintele comisiunei dunărene, a ridicat cel dintâiŭ toast bĕnd pentru prosperitatea economică a României, căruia i-a rĕspuns A. S. R. Principele Ferdinand.

La όra 4 jum. Principii au sosit la Sulina, unde au fost întîmpinaţĭ de autorităţĭ şi de întreg oraşul şi conduşĭ în urale până la palatul comisiunei dunărene.

Séra, oraşul şi tόte vapόrele din port au fost splendid iluminate şi la 7 şi jum. a avut loc un banchet dat în sala cea mare a palatului comisiunei dunărene, care era frumos decorată.

Primul toast l'a ţinut preşedintele comisiunei, căruia i-a rĕspuns A. S. R. Banchetul s'a terminat la 9 όre.

La όra 11, în mijlocul unor ovaţiunĭ nesfîrşite, vaporul „Principesa Maria" a pornit spre Constanţa, avĕnd pe bord pe principĭ, pe miniştri, precum şi pe toţĭ membri comisiunei dunărene.

SCIRILE DILEI.

— 9 (22) Octomvrie.

Congregaţiunea ordinară de tόmnă a comitatului Braşov este convocată pe diua de *29 Octomvrie 1902* la όrele 9 a. m. în sala cea mare a casei orăşenescĭ. La ordinea dilei sunt 107 puncte, între carĭ punctul 106 *„Adrese şi note ale altor comitate"*.

Visita de la Beiuşiŭ a ministrului Wlassics este viu comentată încă în pressa maghiară. *„Nagyváradi Napló"* dice că esperienţele ministrului la Beiuşiŭ au fost din cele mai triste şi că ministrul va lua în curĕnd „mĕsurĭ radicale", pentru îndreptarea lucrurilor. — Ce fel de îndreptare?

Viriliştii jidovĭ. In oraşul *Sabaria* între 65 viriliştĭ sunt 15 jidovĭ, adică 23.1%, pe când în populaţia oraşului jidovii nu sunt representaţĭ, de cât cu 13%. In comitatul *Bereg* între 160 viriliştĭ sunt 70 jidovĭ, adică 43.75%, pe când din populaţia comitatului jidovii nu fac, de cât 13.1%. In comitatul *Zala* sunt 95 viriliştĭ jidovĭ între 300 creştinĭ, cu tόte că comitatul n'are locuitorĭ jidovĭ, de cât 3.12%. — Ĕtă aşa progreséză jidovii spre acapararea hegemoniei economice în Ungaria! Datele acestea le publică diarul „Alk."

Studenţii italienĭ au adresat la depărtarea lor din T. Severin următόrea telegramă M. S. Regelui Carol: „In momentul de a pleca de pe nobilul pămĕnt al României generόse şi ospitaliere, trimitem Majestăţii Vostre şi Majestăţii Sale graţiόsa Regină, omagiile nόstre şi espresiunea sentimentelor profundului nostru devotament". — Studenţii italienĭ au părăsit hotarele României Vinerĭ nόptea la όrele 3. Sâmbătă la όrele 9 diminéţa au sosit la Lugoşiŭ, unde — după cum anunţă „Drapelul" — tinerimea română a eşit la gară spre întêmpinarea lor. In numele tinerimei, d-l Dr. Tiberiu *Brediceanu* a salutat pe tinerii studenţi italienĭ cu un frumos discurs în limba italiană.

Necrolog. In Jibou a rĕposat în 19 l. c. directorul băncii „Sĕlăgiana" *Dem. Suciu* în etate de 59 anĭ. Român bun, om laborios cu inimă şi mânĭ curate, a fost stimat şi iubit de toţĭ câţĭ îl cunosceau Il deplâng: institutul pe care l'a condus cu mult zel şi pricepere de la înfiinţarea lui, consângenii şi numĕroşĭ amicĭ şi stimatorĭ. Fie-i ţĕrîna uşόră şi memoria binecuvĕntată!

D-nii Giglio Toss, *Persico* şi *Vitali*, carĭ rĕmăseseră în Bucurescĭ după plecarea celorlalţĭ studenţĭ italienĭ, au plecat şi ei spre Italia Lunĭ séra cu trenul de Vîrciorova. Până la gară au fost conduşĭ de numĕroşĭ studenţĭ românĭ şi de întreg comitetul de recepţie.

Locul nascerei regelui Mateiŭ. Preotul din Szaparliget, Rácz Károly într'un studiu al sĕu combate părerea, care susţine, că regele Mateiŭ Corvinul s'a născut în Cluşiŭ. Regele Mateiŭ s'ar fi născut după cum spune Rácz, în *Hollosvar* (Hollosvar = Cetatea corbilor). Acest Hollosvar era situat la sud-vest de Banat-Comloş în apropiere de Szöllös, care aparţinea lui Mihail Szilagyi. Pe timpul nascerei lui Mateiŭ, Hollosvár era a Huniadeştilor. Părerea, că regele Mateiŭ s'a născut în Cluşiŭ datéză de la Gaspar Heltai. care a trăit în secolul al 16. Racz susţine, că Heltai o fi cetit în vr'un document vechiŭ Kolozsvár în loc de Hollosvar. Afară de acésta, Heltai nu era istoric de profesiune, a trăit cu un secol mai târdiu, de cât regele Mateiŭ, şi prin urmare nu pόte fi primit ca autoritate. Parochul-abate din Seghedin, Francisc Varga, va presenta în curĕnd studiul lui Racz academiei maghiare.

Cercetare disciplinară contra unui judecător de instrucţie. Curios lucru! Un judecător de instrucţie, care însuşĭ are chemarea de a conduce cercetările disciplinare contra altora, vine singur în cercetare! Acesta este d-l Mihail Ilnicky din Becĭcherecul-mare, care este acusat, că a defraudat din banii, cu manipularea cărora era însărcinat.

Societatea „Samuil Vulcan" a studenţilor de la gimnasiul din Beiuş s'a constituit în modul următor: Notar al şedinţei s'a ales F. C. Bontescu VIII; notar al coresp. Demetriu Nagy cl. VIII; controlorĭ: Cornel Szabó şi Mihai Şerban studenţĭ de cl. VIII şi Vasile Filipene cl. VII cassar: Constantin Pavel cl. VII; bibliotecar: Vasile Pereş cl. VII; archivar: Alecsandru Ciple VII. Constituirea a fost presidată de d-l disertor I. *Buteanu*. Conducĕtorul societăţii va fi d-l profesor Radu *Cupariu*.

Piaţa română. Consulatul austro-ungar din Bucurescĭ raportéză, că situaţia economică în România s'a îndreptat în sfîrşit, aşa că piaţa română invită érăşĭ la import mai intensiv. Comercianţii de încredere îşĭ dau acum silinţa sĕ câştige din nou acele firme de export, carĭ în timpul crisei, în urma experienţelor triste ce le-au făcut, se retrăseseră de pe piaţa română.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov. D-l *Dr. Ioan Mezin* în diua promovării sale de doctor la universitatea din Cluşiŭ, în locul obicĭnuitului potus a donat **10 cor.** pentru masa studenţilor noştri. Priméscă nobilul donator cele mai vii mulţămite. — *Direcţiunea şcόlelor medii gr. or. române.*

Desvĕlirea monumentului regelui Mateiŭ a costat, după cum spune o fόie din Cluşiŭ, 37.674 corόne. Cheltuielile se repartiséză pe cum urméză: Pentru insignii comemorative: 6500 cor.; găzduirea όspeţilor: 4000 cor. Impodobirea strădilor, cortul regal şi pregătirile pentru desvĕlire 11.000 cor. Restul s'a cheltuit pentru iluminare, artificii, conductul de lampiόne, tipăriturĭ, corόne etc.

Principele Bulgariei la Constantinopol. O telegramă din Sofia confirmă scirea, că principele Ferdinand al Bulgariei a fost învitat de Sultan sĕ mérgă la Constantinopol.

Rusia şi mişcarea revoluţionară din Macedonia. Consulul rusesc din Salonic a primit instrucţiunĭ din Petersburg sĕ se ducă pe teatrul insurecţiunei din Macedonia, pentru a face un raport asupra situaţiunei.

Erupţiunĭ vulcanice. După o telegramă comunicată de „Agenţia Reuter" erupţiunile vulcanului Soufriére în insula San-Vincenzo, continuă. Ploi dese de cenuşă cad la o mare distanţă. O asemenea plόie s'a abătut asupra insulei Barbados. Panica printre populaţiune e mare.

Abstinenţa generalului Dewet. La banchetul dat în Berlin în onόrea generalilor burĭ, s'a servit şampanie „Dewet-Sect" oferită de către Christian Schneider. Eroicul general bur însĕ, după numele căruia s'a botezat şampania, în tot timpul banchetului n'a bĕut, de cât apă. El nu bea nicĭ-odată bĕuturĭ alcoholice.

Logodne. D-şόra Mariόra I. *Puiu* din Braşov s'a logodit cu d-l Iuliu A. *Vasilichi* din Sibiiu.

— D-şόra Aneta *Popa*, fiica d-lui Radu Popa din Satulung, s'a logodit cu d-l Pompiliu *Turcu*, fiiul d-lui advocat Dr. Turcu din Făgăraş.

O catastrofă înfiorătόre s'a întêmplat la Constantinopol. Un copil a cădut în apă de pe un pod din cartierul Galata Lumea s'a grămădit sĕ vadă ce se va întêmpla cu el, dér parapetul podului fiind putred, podul s'a rupt şi o mulţime de persόne au cădut în apă. Cincĭ όmenĭ s'au înecat şi 15 s'au rănit.

Circul Henry continuă a atrage public numĕros. Prestaţiunile artiştilor sunt escelente. In fie-care séră program nou.

Fata fără mânĭ. Paraschiva Lupu din Nocric, care scrie, cόse, brodéză cu piciόrele, se pόte vedea numai scurt timp la Braşov. Intrarea 10 cr. de persόnă.

Literatură.

A apărut:

Nume de familie la Românii din Ungaria, de Alesiu *Viciu*, profesor. Blaşiu 1902 Tipografia Seminarului Archidiecesan. Preţul 12 banĭ (filerĭ).

NECROLOG. Direcţiunea institutului de credit şi economii „Sĕlăgiana" în Jibou cu adêncă durere aduce la cunoscinţă încetarea din viéţă a directorului seu esecutiv **Demetriu Suciu**, advocat membru fundator al societăţii pentru fond de teatru român, membru pe viaţă al Asociaţiunii pentru literatura şi cultura poporului rom. precum şi al altor reuniunĭ culturale, urmată după un morb indelungat în 20 Octomvre st. n. la $7^1/_2$ όre a. m. în etate de 59 anĭ. Osĕmintele pămĕntescĭ ale decedatului se vor depune spre vecĭnică odihnă, după ritul bisericei gr. cat. în cimiteriul comun din Jibou la 22 Octomvrie st. n. In vecĭ amintirea lui!

Jibou, 20 Octomvrie 1902.

Direcţiunea.

Un anunţ funebru s'a dat şi din partea nepoţilor rĕposatului.

ULTIME SCIRI.

Sofia, 22 Octomvrie. In cercurile comitetului macedonean se afirmă, că în dilele din urmă o bandă bulgăréscă din partidul lui Sarafoff a trecut în Macedonia sub conducerea colonelului Davidof cu scopul de a lua lupta cu bandele de sub conducerea lui Goncev. Din parte oficială se anunţă, că Turcii n'au comis măcelurĭ.

Constantinopol, 22 Octomvrie. In Macedonia progreséză opera pacificării. După cum se afirmă din partea Porţii, operaţiile de rĕsboiŭ îndreptate în potriva bandelor de sub conducerea generalului Goncev au început sĕ dea resultate.

Diverse.

Pisică bombă. Deună-dĭ nόptea la Paris atenţia unor gardienĭ de pace fu atrasă de straniul umblet a doi indivizĭ carĭ păreau, că evitau cu mare grije punctele luminate ale strădei. Unul din ei purta un obiect voluminos. La un όrecare punct, cei doi se opresc şi depun pachetul sub o pόrtă, după ce se uitară în tόte părţile şi apoi o rupseră la fugă. Cei doi gardienĭ se apropiară de acea pόrtă. Obiectul era o cutie de fier, legată. — O bombă! — exclamară amêndoi şi se dădură înapoi cu câţĭ-va paşĭ.

Apoi îşĭ făcură curaj iau cu mare precauţiune vasul şi îl duc la corpul de gardă. In fine sĕ hotărăsc de a-l deschide. Indată după aceea se vede sărind de acolo o pisică, care miaunând fuge. In fundul vasului se afla următorul bilet: „Acéstă pisică aparţine d-nei Martin, portărésa de pe strada Malta. Acéstă pisică murdară ne opreşte de a închide tόtă nόptea ochii. Vĕ rugăm de a nu mai înapoia pisica proprietăresei.

Numĕrul diarelor cotidiane şi al publicaţiilor periodice francese cresce mereu. Chiar la Paris se numĕră acum 2685, dintre carĭ 142 sunt dilnice, 736 sĕptĕmânale şi 884 lunare. Din 154 diare şi reviste politice, aprόpe jumĕtate sunt republicane. Numĕrul foilor de provincie e de peste 4000, printre carĭ 355 dilnice.

Sosiţiĭ în Braşov.

Pe diua de 21 Octomvrie 1902.

Pomul verde: Klein, Pesta; Salzborn, Schweiz; Bigla, Sibiiu.

Europa: Orth, Pesta: Berger, Kende, Cincĭ Bisericĭ; Völker, Viena; Niskolczy, Pava: Hirsch, Schoffa; Zakarias, Fhimeş; Cosiner, Bucurescĭ.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Prețuri de tot ieftine!

Salonul de resturi

Strada négră nr. 55

au sosit un transport de mărfurĭ **nouă de** Stofe de lână,

și anume:
Engleeescĭ, Zibeline, Kamgaru, Postavurĭ pentru dame, Cheviot, Homespun în lățime de 120—140 cmtr. (710).6—5

Pentru BLUSE:

Flanele, Catifele și Barhent.
BATISTE pentru BLUSE
Cu prețurĭ fórte ieftine.
Stofe ptru doliu, în asortiment mare.
Mătăsărie negre, ptru rochiĭ și bluse.
Mătăsărie colorate, pentru bluse, în **asortiment mare.**

Se învită cu tótă onórea P. t. public **a veni se vadă depositul de stofe (fără a fi silit se cumpere).**

De o visitare numĕrósă rugĕndune, suntem Cu tótă stima

RESCHNER & SCHWARZ.

Prețurĭ de tot ieftine.

Schimbare de local.

Am onóre a aduce la cunoscința On. public, că **mi-am permutat** Atelierul de lăcătușerie **din strada Valea lată** în Strada Castelului de sus nr. 28, casele proprii.

EUGENIŬ PRECUPŬ

lăcătușerie artistică și de construcție.

Instalațiunĭ: de gaz aerian. CONDUCTE de apă in odăi de scaldă Closete cu apă. Canalisațiunĭ pentru Closete pentru apa de curte, pivnițĭ și stradă, cu garanție.

Preliminare de spese și informațiunĭ gratis.

Stă la disposiție în permanență **depou!** cu tot felul de **mașini** de gătit bucate (Sparherde séu sobe) pentru bucătării particulare și Restaurante, dela **10 coróne** până la **400 coróne** bucata. — Comande după plac.

Asemenea tot felul de **Reparaturĭ** prompt și ieftin.

Decĭ rog pe On. public pentru sprijinirea și încrederea de până acum.

Cu tótă stima

4—6

EUGENIŬ PRECUPŬ,
măestru lăcătuș.
Strada Castelului de sus nr. 28.

Pe teritorul înaintea fostei pórtă a Vămei.

MARELE CIRC AMERICAN HENRY

Turneu ca fulgerul prin Austro-Ungaria, România și Orient.

150 Persóne 150 — **Elefanțĭ** — 100 Cai 100

30 Dame, Corps de Ballet 30, etc.

Musica proprie a Circului. Lumină electrică.

Astădĭ Joi, în 23 Octomvrie 1902,

2 Representațiĭ marĭ 2.

După prânḑ la órele 4½ și séra la 8 óre.

Mare representație pentru streinĭ.

Representația de după prânḑ este special aranjată pentru p. t public, care vine la têrg.

Programa conține 16 puncte alese și se esecută la lumină electrică așa de exact ca și representațiile de séră.

Séra la 8 óre

Mare Representație de gală,

cu program nou.

Pentru prima óră BURII.

mare spectacol de Manege milităresc în 15 tablourĭ, aranjat de Directorul Henry, esecutat de 200 persóne și 30 caĭ.

Lupte intre poporul voinic bur și englez, după realitate cum s'a întâmplat.

Mâne Vinerĭ, în 24 Oct. 1902,

a 2-a Representație HIGH-LIFE.

Vîndarea anteróre a biletelor la Cassa circuluĭ.

DIRECȚIUNEA.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

La stéua mare d'aur.

Str. porțiĭ nr. 21. (lipit de prăvălia d-luĭ H. Zintz.) Str. porțiĭ nr. 21.

Prăvălie nouă, Librărie, Papetărie, Requisite de scris și desemn. Telefon Nr. 33.

Am onórea a aduce la cunoscința On. public din loc și împrejurime, că **am deschis pe piața acésta** și anume în **Strada porțiĭ Nr. 21** (în fosta prăvălie de tricotaj aluĭ Georg Foith)

Magazin cu Librărie și Papetărie

unde se póte căpĕta afară de **produsele mele renumite de legătorie de cărțĭ** și **catastifurĭ, mărfurĭ de galanterie** din resortul legătoriei de cărțĭ, **Passepartoutes, tóte articolele, ce obvin în comerciul de hârtie** și **rechisitii de scris,** cu carĭ sunt bogat asortat.

În călĕtoria mea pentru aprovisionare în Budapesta și Viena am ales numaĭ ce au fost maĭ **nou,** maĭ **frumos** și maĭ **bun.** Tot ce sĕ póte dori în specialitatea de

Confecțiunĭ de hârtie,

requisite de școlă-, scris-, și desemn se póte căpĕta dela prețul cel maĭ ieftin până la cele maĭ fine și maĭ scumpe calitățĭ.

Comande pentru note și cărțĭ se efectuéză imediat. Legarea cărților se esecută în atelierul meu recunoscut **solid și frumos.**

Pentru cadourĭ practice de têrgul ocasional recomand **casete** cu **hârtie** de scris minunat de frumóse și ieftine, adjustate fórte modern. La dorință se póte imediat grava în **aur** numele și datumul.

Mare asortiment de **cărțĭ poștale** cu poesiĭ și fotografiĭ. **Albume** cu prețurĭ fórte ieftine.

Apelez la o cercetare numĕrósă semnez

cu tótă stima

Wilhelm Haydecker.

Mare asortiment de cărțĭ poștale diferite felurĭ.

AVIS PREALABIL.

Subscrisul are onóre a face cunoscut Onor. public. că cu începerea dela 1 Octomvrie st. v. a. c. **voiu deschide un**

Magazin de coloniale.

Specialitate: **„articole de Orient“,** en gros și detail.

sub firma

GEORGE G. RENȚIA

„LA MAGAZINUL de CONSUM“
în Strada Orfanilor nr. 3 (în fundul curțiĭ).

Asortiment nou și bogat. Calitatea mărfurilor ireproșabilă, cu prețurile mai convenabile ca orĭ și unde, mă face se sper, că nimenĭ nu va perde ocasiunea de a visita magazinul meu spre a se convinge.

Rugându-l tot odată pe on. public a-mĭ da binevoitorul sĕu concurs.

Cu tótă stima

4—6

George G. Renția,
Strada Orfanilor nr. 3.

Devisa: Dever mare, câștig puțin.

Croială artistică.

Comande din provincie se esecută cu tótă acurateța.

P. PAVEL,

CROITOR WIENES civil și militar.

Am onórea a aduce la cunoscința On. public, că atelierul meu de

Croitorie de uniforme și haine civile,

ce-'l avém sub Bucum Nr. 15 **l'am mutat** dela 30 Septemvrie 1902 în Strada **Michael-Weiss Nr. 26.**

Atrag atenția p. t. Domnĭ, carĭ servesc anul de voluntar, că la mine se pot căpĕta cu **124** coróne următórele obiecte de uniformă:

1 manta, 1 tunică, 1 pantalon, 1 blusă, 1 baionetă elegantă cu curea după plac, 1 părechiă mănușĭ, 1 cravată.

Tóte aceste haine se confecționéză din **stofe fine** după mĕsură și regulament. Tot-deuna sunt provĕḑut cu stofe englezescĭ.

Rugând pe On. public de bine-voitorul sĕu concurs, subsemnez

(4—12)

cu tótă stima

P. PAVEL.

Tot aici se primesc 2 ucenici pentru croitorie cu condițiunile recerute: pe 3 anĭ și 00 fl., pe 4 anĭ nimic.

In urma unei cărțĭ poștale, merg in persónă a lua mĕ ura